

ГИ ДЪО МОПАСАН ОБУЩАТА

Превод от френски: Зефира Кацкова, —

chitanka.info

Старият свещеник мърмореше последните думи от проповедта си над белите шапчици на селянките и щръкналите или пригладени с помада коси на селяните. Големите кошници на чифликчийките, дошли отдалеч за литургията, бяха сложени на земята до тях; поради задуха на юлския ден от всички се излъчваше миризма на говеда, воня на стадо.

През голямата отворена врата достигаха гласовете на петлите и мученето на кравите, налягали в една съседна нива. Понякога ветреца, напоен с благоуханието на полята, нахлуваше през вратата, повдигаше при преминаването си дългите кордели на шапчиците и достигнал до олтара, караше да трептят малките жълти пламъци на свещите...

— Да бъде волята господня! — каза свещеникът. После млъкна, отвори една книга и почна, както всяка седмица, да говори на паството си за дребните вътрешни работи на общината. Той беше стар човек, с побелели коси, управляваше енорията си от близо четиридесет години и проповедта му служеше, за да поддържа тясна връзка с хората си.

Той подзе:

— Съветвам ви да се помолите за Дезире Вален, който е много болен, а също и за Помела, която още не се поправя след раждането.

И като не си спомняше друго, той потърси листчетата, сложени в требника, намери най-послед две от тях и продължи:

— Момчетата и момичетата да не ходят вечерно време по гробищата, защото ще кажа на горския пазач. Г-н Сезар Омон търси младо, честно момиче за слугиня.

Помисли още няколко секунди, после добави:

— Това е всичко, братя, желая ви божията благословия, во имя отца и сина и светаго духа.

И слезе от амвона, за да довърши литургията си.

Когато Маланденови се върнаха в колибата си, последната в селцето Саблиер по пътя за Фурвил, бащата, стар дребен селянин, слаб и набръчкан, седна до масата. Докато жена му откачаше котлето, а дъщеря му Аделаид вземаше от бюфета чашите и чиниите, той каза:

— То май ще да е добро мястото у бай Омон, зер остана вдовец човекът, пък и снаха му не го обича и е самин и имотен. Може пък да сторим добре, ако му пратим наша Аделаид.

Жената постави на масата съвсем черното котле, вдигна капака и докато миришещата на зеле пара се вдигаше към тавана,

размишляваше.

Мъжът подхвана:

— Имотен е зер. Ама ще трябва за тая работа по-отворен човек, а наша Аделаид не е от тях.

Тогава жената продума:

— Ще видим.

После, като се обърна към дъщеря си, здравенячка с глуповат вид, с жълти коси и дебели, червени като ябълки бузи, извика:

— Чуваш ли, мари? Ще вървиш у бай Омон да искаш да му станеш слугиня и ще правиш всичко, каквото ти заповяда.

Дъщерята започна да се смее глупаво, без да отговори. После и тримата седнаха да ядат.

След десет минути бащата подхвана:

— Чуй една приказка, момиче, помъчи се да не сбъркаш нищо от туй, дето ще ти кажа.

И той начерта, говорейки бавно и подробно, цял правилник за поведението ѝ, като предвиждаше и най-малките подробности, и я подготвяше да спечели стария вдовец, който не се разбира със семейството си.

Майката беше престанала да яде, за да слуша, и стоеше с вилица в ръка, като гледеше ту мъжа си, ту дъщеря си и съсредоточено и безмълвно следеше това напътствие.

Аделаид стоеше неподвижна и гледеше кротко и глупаво с блуждаещ и неясен поглед.

Щом се наобядваха, майка ѝ я накара да си сложи шапчицата и двете отидоха да намерят г-н Сезар Омон. Той живееше в малка тухлена постройка, прислонена към работните помещения, в които живееха полските му работници. Той не работеше вече, а живееше от доходите си. Беше около петдесет и пет годишен; дебел, жизнерадостен и рязък, както подобава на богат човек. Смееше се и викаше така, че стените трепереха, пиеше сидър и ракия с пълни чаши и минаваше все още за буен въпреки възрастта си.

Обичаше да се разхожда из нивите, с ръце на гърба, като забиваше дървените си обуца в тлъстата почва, наблюдаваше растежа на житото или цъфтенето на рапицата с удоволствие, с окото на любител, който обича всичко това, но не се занимава вече с него.

Хората казваха за него:

— Той е чичо Хубаво време, което не е еднакво хубаво всеки ден. Той прие двете жени, опрял корем о масата и допивайки кафето си. Облегна се назад и попита:

— Какво желаете?

Майката взе думата:

— Дошла съм да ви предложи нашата щерка Аделаид за слугиня, според както каза тази сутрин господин свещеникът.

Бай Омон разгледа девойката, после изведнъж каза:

— На колко години е тая кранта?

— Двайсет и една ще навърши на Свети Михаил, господин Омон.

— Добре, ще ѝ давам по петнайсет франка на месец и храната. Утре заран ще чакам да дойде и ми приготви сутрешната чорба.

И изпрати двете жени.

На другия ден Аделаид постъпи на работа и заработи като добиче, без да продума дума, както правеше у родителите си.

Към девет часа, когато бършеше стъклата на прозорците в кухнята, господин Омон я извика:

— Аделаидо!

Тя дотича.

— Ето ме, господарю!

Щом застана пред него с червени и отпуснати ръце, със смутен поглед, той заяви:

— Слушай добре, да си нямаме разпавии. Ти си ми слугиня и нищо повече. Разбра ли? Никога няма да си месим двамата обуцата.

— Да, господарю.

— Всеки да си знае мястото, моето момиче — за теб кухнята, за мен стаята. Освен това всичко друго ще бъде общо както за теб, така и за мен. Ясно ли е?

— Да, господарю.

— Добре, сега върви си гледай работата!

И тя отиде да си върши работата.

В дванадесет часа тя сложи трапезата на господаря в малката стая, облепена с пъстра хартия; после, когато сложи на масата чорбата, отиде да предупреди господин Омон.

— Масата е сложена, господарю.

Той влезе, седна, огледа се, разгърна кърпата си, поколеба се за секунда, после гръмогласно извика:

— Аделаидо!

Тя дойде изплашена. Викаше я, като че ли щеше да я коли.

— Брей да му се не види! Де е твойто място?

— Ама, господарю...

Той изрева:

— Не обичам да ям сам, да му се не види!... Сядай там, или ако не щеш, обирай си крушите! Върви си вземи чинията и чашата.

Слисана, тя донесе приборите си и промълви:

— Ето ме, господарю.

И седна срещу него.

Тогава той се развесели, чука се с нея, удря по масата, разказва случки, които тя слушаше с наведени очи, без да смее да произнесе нито една дума.

От време на време ставаше, за да отиде да донесе хляб, сидър, чинии.

Като донесе кафето и сложи само една чаша пред него, той пак се ядоса и изръмжа:

— Ами за тебе?

— Аз никога не пия кафе, господарю.

— Защо не пиеш никога?

— Защото не го обичам.

Тогава той отново избухна:

— Да му се не види!... Аз не обичам да си пия кафето сам. Ако не щеш да седнеш и ти да пиеш, обирай си крушите, да му се не види!... Върви си донеси чаша, и то бърже!

Тя отиде да си донесе чаша, седна отново, опита черната течност, начумери се, но под свирепия поглед на господаря я изпи до капка. После трябваше да изпие първата чаша ракия за капак, втората за затискане на капака и третата за изпроводяк.

И господин Омон я отпрати:

— Добро момиче си ти, сега върви си мий чиниите!

На вечеря направи същото. После тя трябваше да играе домино с него, след това я изпрати да си легне.

— Върви си лягай, аз ей сега ще се кача.

И тя отиде в стаята, в таванската стая под самия покрив. Прочете си молитвата, съблече се и се мушна в постелята си.

Но изведнъж подскочи изплашена. Ужасен вик разтърси къщата.

— Аделаидо?

Тя отвори вратата и отговори от тавана:

— Ей ме, господарю.

— Де си?

— Ами че в леглото си съм, господарю.

Тогава той се разкрещя:

— Ще слезеш ли, да ти се не види!... Аз не обичам да спя сам, да ти се не види, а ако не щеш, обирай си крушите, да ти се не види!

Тогава тя, търсейки свещта, отговори смутено отгоре:

— Ето ме, господарю!

И той чу как малките ѝ дървени обуца затропаха по чамовите дъски на стълбата и когато стигна до последните стъпала, той я хвана за ръка и щом тя остави пред вратата малките си обуца до големите дървени обуца на господаря си, той я бутна в стаята си и изръмжа:

— По-бързо де, да му се не види!

Като не знаеше вече какво говори, тя непрекъснато повтаряше:

— Ето ме, господарю.

След шест месеца, когато един неделен ден отиде да види родителите си, баща ѝ я изгледа любопитно, после попита:

— Ти май че си трудна?

Тя стоеше замаяна, гледайки корема си, и повтаряше:

— А не, не вярвам.

Тогава, в желанието си всичко да узнае, той я разпита:

— Кажете ми, не си ли омесихте някоя вечер обуцата?

— Да, омесихме ги първата вечер, после и други вечери.

— Но тогава ти си пълна, дърта бъчво!

Тя се разхълца, мънкайки:

— Ами че аз не знаех! Ами че аз не знаех!

Татко Маланден я дебнеше с оживен поглед, с доволен вид. После попита:

— Какво не знаеше?

Тя отговори през сълзи:

— Ами че не знаех, че тъй се правели децата!

Майка ѝ влезе. Без да се гневи, мъжът ѝ съобщи:

— Ето ти я трудна сега.

Но жената се разсърди, възмутена по инстинкт, и захока, колкото гърлото ѝ държеше, разплаканата си дъщеря, наричаше я „простачка“ и „хаймана“.

Тогава старият я накара да млъкне. И като си взе каскета, за да отиде да говори по техните работи с бай Сезар Омон, заяви:

— Та тя била по-глупава, отколкото я мислех. Не знаела даже какво е правила, тая никаквица!

На следващата неделна проповед старият свещеник съобщи за предстоящата венчавка на г-н Онуфрий Сезар Омон със Селестин-Аделаид Маланден.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.